

Мінімальна заробітна плата та надбавки до зарплати

Igor Kyrzczewski · 16.05.2025 · Kadry i Płace – JDG, Kadry i Płace – Spółki

□ Вступ

Роботодавець, який приймає працівника на підставі трудового договору, зобов'язаний забезпечити йому зарплату **не нижчу за мінімальну заробітну плату за працю**. Крім того, правила передбачають обов'язок виплачувати певні **доплати до зарплати**, наприклад, за нічну роботу або понаднормову працю. Деякі доплати – такі як доплата за вислугу років – є добровільними, але зазвичай застосовуються.

□ 1. Мінімальна заробітна плата за працю (2025)

□ **Розмір мінімальної заробітної плати (набирає чинності з 1 січня 2025 року):**

- **4,664 PLN брутто на місяць** – для роботи на повний робочий день,
- **30.20 PLN брутто за годину** – для цивільно-правових договорів, що підпадають під мінімальну ставку (наприклад, договори підряду).

□ **Примітка:** Мінімальна заробітна плата поширюється на **базову зарплату та обов'язкові складові винагороди, але не включає:**

- додаткові премії,
- виплати при звільненні,
- доплати за вислугу років (якщо це не обов'язково за законом),
- пільги з Соціального фонду.

▣ 2. Обов'язкові доплати

▣ а) Доплата за понаднормову працю

Відповідно до статті 151¹ Кодексу праці:

- 50% доплата за понаднормову працю у робочі дні (понад добову норму),
- 100% доплата за:
 - понаднормову роботу вночі,
 - неділі та святкові дні, що не є робочими,
 - понаднормову працю, яка виникає внаслідок перевищення тижневої норми робочого часу.

▣ **Фіксована сума за понаднормову працю** можлива, якщо працівник регулярно працює понаднормово (наприклад, водії, продавці).

▣ б) Доплата за нічну роботу

Відповідно до статті 151⁸ Кодексу праці, працівник має право на:

- доплату у розмірі **20% від погодинної ставки, що впливає з мінімальної заробітної плати.**

▣ Нічна робота визначається як час між **21:00 і 7:00** – точні години прописуються в правилах внутрішнього трудового розпорядку.

▣ с) Доплата за роботу в неділю та святкові дні

- Законні дні відпочинку (наприклад, 1 травня, 15 серпня) – має бути надано день відпочинку в обмін,
- Якщо це неможливо – має бути надана **100%** доплата до зарплати.

▣ 3. Опційні доплати (нестандартні, але зазвичай застосовуються)

▣ а) Доплата за вислугу років (“за роки служби”)

- Вона не є обов'язковою відповідно до Кодексу праці,
- Може виникати з:
 - правил оплати праці,
 - колективних трудових угод,
 - індивідуальних договорів,
- Найчастіше надається з 5-го року роботи – наприклад, 5% від базової зарплати, з підвищенням ставки щорічно або кожні 5 років.

☐☐ У бюджетній сфері (наприклад, у державній службі) **доплата за вислугу років є обов'язковою.**

☐☐ **b) Регуляторна премія**

- Надається відповідно до встановлених правил (наприклад, за результати, відвідуваність),
- Має мати **чіткі критерії** – тоді вона стає складовою частиною винагороди (вона є “вимогаюча”).

☐☐ **c) Дискреційна премія**

- Вона має **добровільний і дискреційний характер** – працівник не може її вимагати,
- Не є гарантованою і не є фіксованою.

☐☐ **4. Зарплата нижча за мінімальну – наслідки**

Якщо сума обов'язкових складових зарплати **не досягає мінімального рівня**, роботодавець повинен доповнити зарплату до цього рівня – незалежно від кількості відпрацьованих днів (при повній зайнятості).

Порушення правил може призвести до:

- можливості накладення штрафу в розмірі від **1,000 PLN до 30,000 PLN** (стаття 282 Кодексу праці),

- обов'язку повернути заборгованість працівнику.

▣ 5. Приклади розрахунків (нічна робота + понаднормова праця)

Працівник працює:

- 2 години вночі,
- 2 години понаднормово в робочий день.

За кожні з 2 нічних годин:

- доплата: 20% від погодинної ставки з мінімальної заробітної плати.

За кожні з 2 добових понаднормових годин:

- доплата: 50% від погодинної ставки з базової зарплати.

Обидві доплати **додаються до базової зарплати**.

▣ Правова основа:

- **Кодекс праці**, статті 151¹–151⁸, стаття 80, стаття 282
- **Закон від 10 жовтня 2002 року про мінімальну заробітну плату за працю**
- **Розпорядження Кабінету Міністрів від 12 вересня 2024 року щодо розміру мінімальної зарплати на 2025 рік**

🖋 Підсумок

Роботодавець зобов'язаний:

- забезпечити **не менше мінімальної брутто зарплати** за працю,
- виплатити **обов'язкові доплати** (нічні, понаднормові, святкові),

- дотримуватись встановлених правил щодо премій та доплат.

Як розмір базової зарплати, так і система доплат повинні бути чітко прописані в трудовому договорі або правилах оплати праці.